Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 40116/20-042-841/30
Podgorica, 08.10. 2020. godine

IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DEMOKRATSKE CRNE GORE ZA 2019. GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2020. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 6
2.1. Pravni osnov 6
2.2. Osnovni podaci o partiji 6
2.3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava 7
2.3.2. Finansiranje iz privatnih izvora 7
2.5. Predmet revizije 7
2.6. Cilj revizije 8
2.7. Kriterijumi za finansijsku reviziju 8
2.7.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti 8
2.8. Metoda vršenja revizije 9
2.9. Planirani segmenti revizije 9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 10
3.1. Sistem unutrašnjih kontrola 10
3.2. Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja 10
3.3. Finansijski plan za 2019. godinu 10
3.4. Program rada za 2019. godinu 11
3.5. Računovodstveno poslovanje 11
3.6. Godišnji finansijski izvještaj 11
3.7. Bilans stanja 12
3.7.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza 12
3.7.2. Potraživanja 13
3.7.3. Novčana sredstva na žiro računima 13
3.7.4. Biznis kartice 13
3.7.5. Obaveze 14
3.8. Bilans uspjeha 14
3.8.1. Prihodi 15
3.8.2. Prihodi iz budžeta Crne Gore 15
3.8.3. Prihodi od lokalnih samouprava 15
3.8.4. Prihodi od priloga 16
3.8.5. Prihodi od članarina 16
3.8.6. Ostali prihodi 16
3.9. Troškovi 16
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE 26

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (br 40116/20-042-1841/2 od 08.05.2020. godine), izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Demokratske Crne Gore za 2019. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Demokratske Crne Gore za 2019. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 06/512 od 22.09.2020. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-214/20 od 14.09.2020. godine), nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator dr Branislav Radulović - član Kolegijuma, na sjednici održanoj dana 08.10.2020. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Demokratske Crne Gore za 2019. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Demokratske Crne Gore za 2019. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje**.

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da subjekt revizije nije finansijske i druge radnje u svim materijalnim aspektima uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (tada važeći član 18), Zakona o računovodstvu (član 19), Zakona o obligacionim odnosima (čl.629 i 639), Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica i Internog pravilnika Partije o korišćenju sredstava reprezentacije, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticale su sljedeće nepravilnosti:

1. Subjekt revizije je u 2019. godini sa računa za redovno poslovanje izvršio plaćanje obaveza iz 2018. godine koje su se odnosile na troškove izborne kampanje (troškovi usluga izrade i štampe reklamnog materijala, usluga oglašavanja; usluga reprezentacije, usluga tehničke realizacije skupova; nabavke goriva i usluga prevoza i ugovorenih naknada) u iznosu od 27.223,62€, što predstavlja materijalno značajnu grešku u odnosu na utvrđenu materijalnost u iznosu od 8.995,65€. Plaćanje troškova izborne kampanje sa redovnog računa nije u skladu sa članom 18 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

   - **Subjekt revizije je dužan da troškove izborne kampanje plaća u skladu sa članom 24, sada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

2. Subjekt revizije je u poslovnim knjigama evidentirao troškove iz ranijeg perioda u iznosu od 542,89€ koje nije dokumentovao.

   - **Subjekt revizije evidentiranje svih troškova treba da vrši na osnovu adekvatne dokumentacije shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

3. Revizijom je utvrđeno da dva ugovora o zakupu (za stambeni i poslovni prostor u Podgorici) nijesu ovjerena od strane nadležnog organa (notara), što nije u skladu sa članom 629 i članom 639 Zakona o obligacionim odnosima.

   - **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu stambenog i poslovnog prostora zaključuje i ovjerava u skladu sa odredbama člana 629 i člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

4. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije, dio troškova u iznosu od 8.423,10€ nije evidentirao na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica, i to: troškovi otpremnina u iznosu od 6.000,00€ evidentirani su na konto 520– Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca i troškovi smještaja u iznosu od 2.423,10€ evidentirani su na konto 551 - Troškovi reprezentacije, a iste je trebalo evidentirati na konto 529 – Ostali lični rashodi.

   - **Subjekt revizije treba da, sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**

5. U postupku revizije na osnovu prezentirane dokumentacije, za dio troškova reprezentacije, nije se moglo utvrditi da li su ostvareni u skladu sa važećim Internim pravilnikom Partije, koji je subjekt revizije uspostavio u okviru sistema unutrašnjih kontrola, a kojim je utvrđeno ko ima pravo na reprezentaciju u Partiji i u koje svrhe se može koristiti.

   - **Subjekt revizije treba da troškove reprezentacije ostvaruje i dokumentuje na način kako je to utvrđeno Internim pravilnikom o korišćenju sredstava za reprezentaciju.**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/14, 76/15, 83/16, 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije DRI br. 06-357/19 od 30.12.2019. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br 40116/20-042-1841/2 od 08.05.2020. godine).

Revizija Godišnjeg konsolidoavnog finansijskog izvještaja Demokratske Crne Gore za 2019. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2.2. Osnovni podaci o partiji

Demokratska Crna Gora osnovana je 19.04.2015. godine. Upisana je u Registar političkih partija rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova br. 05-UPI - 006/15-2497/1, od 24. 4. 2015. godine.

Organi Demokratske Crne Gore su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik, Predsjedništvo, Statutarna komisija i Nadzorni odbor.

Kongres je najviši organ Demokratske Crne Gore. Kongres sačinjavaju izabrani delegati opštinskih organizacija, organizacije Glavnog grada i Prijestonice, organizacije gradskih opština, kao i članovi Glavnog odbora koji imaju sva prava kao i izabrani delegati. Članovi Glavnog odbora nemaju pravo odlučivanja o izvještaju o radu Glavnog odbora i o njihovoj razrješnici. Kongres može biti redovan i vanredan. Redovni kongres se saziva i održava jednom u četiri godine.

Glavni odbor je najviši organ rukovođenja Demokratskom Crnom Gorom između dva Kongresa. Odluku o broju i sastavu Glavnog odbora donosi Kongres.

Predsjednik partije predstavlja i zastupa Partiju u zemlji i inostranstvu. Predsjedništvo je izvršno-politički organ Demokratske Crne Gore.

Partija ima dobrovoljnu organizaciju članova Demokrata mlađih od 30 godina - Mladi Demokrati i dobrovoljnu organizaciju članica Demokrata -Forum žena. Partija je usvojila novi Statut na II Kongresu koji je održan 25.05.2019. godine.

2.3. Finansiranje partije

Demokrate se finansiraju:

- iz Budžeta Crne Gore;
- iz budžeta jedinica lokalne samouprave;
- članarine;
- dobrovoljnih priloga;
- poklona;
- drugih izvora, u skladu sa Zakonom.

Predsjedništvo Demokrata najkasnije do 31. decembra tekuće godine razmatra i usvaja Finansijski plan Demokrata za narednu godinu. Predsjedništvo Demokrata najkasnije do 30. juna tekuće godine razmatra i usvaja Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Demokrata za prethodnu godinu.

2.3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su za redovno poslovanje u 2019. godini opredijeljena budžetska sredstva u ukupnom iznosu od 804.513,13€ (iz budžeta Crne Gore iznos od 499.409,08€ i iz budžeta lokalnih samouprava iznos od 305.104,05€).

2.3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2019. godini evidentirala u poslovnim knjigama i ostale prihode u iznosu od 14.289,72€.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Demokratske Crne Gore za 2019. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2019. godinu i revizija pravilnosti poslovanja Demokratske Crne Gore.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.7. Kriterijumi za finansijsku reviziju

- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).

2.7.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2019. godinu („Sl.list Crne Gore", br. 087/18, 045/19);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14, 04/18) i br. 74/19);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07...62/13, 08/15, 22/17,42/19);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14, 83/16,67/19);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16, 028/18);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11;
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2019. godinu;
- Program rada Partije za 2019. godinu.

2.8. Metoda vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je indentifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 8.995,65€ tj. 1,25% na ukupne rashode Partije koji iznose 719.652,00€.

Državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom subjekta revizije, na osnovu sprovedenih testova ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima.

2.9. Planirani segmenti revizije

Nakon izračunavanja planiranog praga materijalnosti, uvida u finansijske izvještaje za 2019. godinu i upoznavanja s poslovanjem subjekta revizije planirani su sljedeći segmenti revizije: računovodstvene evidencije i finansijski izvještaji, zapošljavanje, prihodi, rashodi i pozicije Bilansa stanja (stalna imovina, gotovina u blagajni i na žiro računima potraživanjai obaveze), Finansijski plan i Program rada za 2019. godinu, aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja.

Pored revizije navedenih segmenata predmetnom revizijom je izvršena provjera realizacije preporuka DRI koje su date u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Partije za 2018. godinu.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Subjekt revizije je shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Statutom utvrdio da Nadzorni odbor vrši unutrašnju kontrolu finansijskog poslovanja a da je odgovorno lice za materijalno - finansijsko poslovanje direktor Partije.
Partija je od opštih akata donijela Statut, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o korišćenju sredstava za reprezentaciju mobilne i fiksne telefonije, Odluku o upotrebi sopstvenih vozila u službene svrhe, Odluku o potrošnji goriva za potrebe Partije, Odluku o visini nadoknade putnih troškova i dnevnica članova organa Partije, Odluku o izboru direktora Partije.

3.2. Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja

Organi Demokratske Crne Gore, shodno svojim nadležnostima u 2019. godini usvojili su i donijeli sledeća interna akta: Finansijski plan i Program rada za 2019. godinu, rebalans Finansijskog plana za navedenu godinu, pojedinačne odluke o isplatama pomoći, donacija i sponzorstava. Odluku o usvajanju Godišnjeg finansijskog izvještaja Partije, Odluku o izboru vršioca dužnosti Direktora Partije.

3.3. Finansijski plan za 2019. godinu

Partija je shodno članu 38 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2019. godinu, kojim je prihode i rashode planirala u iznosu od po 795.000,00€. Predsjedništvo Partije je usvojilo rebalans Finansijskog plana za 2019. godinu shodno kojem su planirani prihodi i rashodi iznosili po 803.300,00€.

Shodno rebalansu Finansijskog plana prihodi su planirani iz sledećih izvora: Budžeta Crne Gore – za redovan rad u iznosu od 462.000,00€, Budžeta Skupštine – poslanički klub u iznosu od 36.000,00€, Budžeti lokalnih samouprava u iznosu od 305.000,00€, donacija u iznosu od 100,00€ i Budžeti lokalnih samouprava – sredstva za izbore u iznosu od 200,00€.

Troškovi su planirani za: neto zarade u iznosu od 97.000,00€, troškove poreza i doprinosa na zarade u iznosu od 60.000,00€, troškove prireza na porez na zarade u iznosu od 1.900,00€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 60.000,00€, troškove zakupa poslovnih prostorija u iznosu od 62.500,00€, troškove poreza na ugovorene naknade i zakupe poslovnih prostorija u iznosu od 8.100,00€, troškove prireza na ugovorene naknade i zakupe poslovnih prostorija u iznosu od 1.100,00€, troškove protokola u iznosu od 73.000,00€, troškove pomoći i sponzorstva u iznosu od 3.000,00€, troškove registracije vozila u iznosu od 1.300,00€, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 8.400,00€, troškove provizije i platnog prometa u iznosu od 1.600,00€, troškove električne energije u iznosu od 6.500,00 €, troškove

čvrstog godiva (pelet) u isnosu od 1.500,00€, troškove komunalnih usluga u iznosu od 1.500,00€, troškove goriva i prevoza u iznosu od 49.000,00€, troškove telefona, interneta i kablovske televizije u iznosu od 16.500,00€, troškove pretplate na novine i publikacije u iznosu od 4.700,00€, troškove kancelarijskog materijala, potrošnog materijala i sitnog inventara u iznosu od 15.300,00€, troškove nabavke osnovnih sredstava u iznosu od 36.500,00€, troškove istraživanja u iznosu od 111.000,00€, troškove otplate kredita u iznosu od 77.300,00€, otplate dugovanja u iznosu od 90.000,00€, troškove izbornih kampanja za lokalne izbore u iznosu od 2.900,00€, ostale troškove (koji se odnose na: špediterske usluge, carine, takse i druge nematerijalne troškove) u iznosu od 3.800,00€, troškove ostalih usluga (koje se odnose na: notarske usluge, oglasi u štampi, usluge kopiranja materijala i uređenja prostora) u iznosu od 8.900,00€.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2019. godini ostvarila prihode u većem iznosu od planiranih za 15.503,00€ ili 1,87%, dok je rashode ostvarila u manjem iznosu za 83.348,00 € ili 8,96 % od planiranih.

3.4. Program rada za 2019. godinu

Partija je donijela Program rada za 2019. godinu. Programom su planirane sljedeće aktivnosti: održavanje drugog redovnog Kongresa partije, održavanje sjednica organa partije (Glavni odbor, Predsjedništva, Nadzornog odbora i Statutarne komisije), održavanje sjednica Glavnog odbora mladih Demokrata, organizacija Foruma žena, sjednica Demokratskog savjeta, sjednica stalnih i povremenih tijela Glavnog odbora, te sjednica organa Partije na lokalnom nivou, organizacija izborne konvencije u tri opštine (Andrijevica, Šavnik i Gusinje), kao i organizovanje i sprovođenje međunarodne saradnje Partije.

3.5. Računovodstveno poslovanje

Shodno članu 37 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija.

U postupku revizije utvrđeno je da subjekt revizije od poslovnih knjiga obezbjeđuje Glavnu knjigu, dnevnik i analitičku evidenciju imovine, obaveza i potraživanja. Partija evidentiranje obaveza i troškova vrši na obračunskoj, dok evidentiranje prihoda vrši na gotovinskoj osnovi.

3.6. Godišnji finansijski izvještaj

Shodno članu 37 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je u obavezi da završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavlja Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31.marta tekuće za prethodnu godinu.

Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2019. godinu dostavljen je Državnoj revizorskoj instituciji na propisanim obrascima, i to:

- Bilans stanja - na obrascu BS;
- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK i
- Statistički Aneks.

U Godišnjem konsolidovanom finansijskom izvještaju Partije za 2019. godinu iskazani su svi podaci o redovnom poslovanju i izbornim kampanjama. Finansijski izvještaji potpisani su od strane odgovornog lica političkog subjekta i lica odgovornog za sastavljanje istih**.**

3.7. Bilans stanja

U Konsolidovanom Bilansu stanja iskazana je imovina (aktiva) i izvori sredstava (pasiva) u iznosu od po 155.080,00€. U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 92.957,19€ i obrtna imovina u iznosu od 62.122,99€ koju čine potraživanja u iznosu od 45.401,51€, dati avansi u iznosu 912,42€, gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 15.479,06€, aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 330,00€.

U Pasivi je iskazana neraspoređena dobit u iznosu od 22.708,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 132.372.00€.

3.7.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza

Partija obezbjeđuje evidenciju stalne imovine (osnovnih sredstava) u Glavnoj knjizi i analitičku evidenciju iste vanbilansno, u excel tabelama.

Odlukom broj 06/518 od 10.12.2019. godine imenovana je komisija sa zadatkom da izvrši popis imovine, obaveza i potraživanja, kao i da sačini Izvještaj o izvršenom popisu. Komisija je shodno Odluci izvršila popis i sačinila Izvještaj o popisu.

Shodno podacima iskazanim u Izvještaju o popisu stalna imovina Partije na dan 31.12.2019. godine po nabavnoj vrijednosti iznosila je 129.885,72€ otpisanoj 36.928,53€ i sadašnjoj vrijednosti 92.957,19€. Imovinu čini kompjuterska oprema, kancelarijski namještaj, vozila, telekomunikaciona i ostala oprema. Podaci o stalnoj imovini iskazani u Izvještaju o popisu odgovaraju istim evidentiranim u Glavnoj knjizi Partije.

U Izvještaju o popisu prezentirani su i podaci o stanju depozita na žiro računima, potraživanja i obaveza.

Od ukupne evidentirane imovine u poslovnim knjigama Partije na imovinu nabavljenu u 2019. godini odnosi se iznos od od 38.673,68€ (kancelarijska, kompjuterska i druga oprema u iznosu od 27.723,68€ i vozila u iznosu 10.950,00€).

3.7.2. Potraživanja

Partija je u Glavnoj knjizi iskazala potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 46.643,93€, a ista se odnose na potraživanja od opština u iznosu od 45.401,51€, date avanse u iznosu od 912,42€ i unaprijed plaćene troškove zakupa u iznosu od 330,00€.

Potraživanja u iznosu od 45.401,51€ odnose se na potraživanja od opštine Bijelo Polje u iznosu od 5.922,52€, Berane u iznosu ood 1.291,02€, Bar u iznosu od 3.360,00€, Herceg Novi u iznosu od 18.700,00€, Kotor u iznosu od 650,00€, Danilovgrad u iznosu od 759,82€, Mojkovac u iznosu od 1.200,00€, Pljevlja u iznosu od 2.190,90€, Plav u iznosu od 1.538,17€ i Prijestonice Cetinje u iznosu od 9.789,08€. Evidentirana potraživanja su potvrđena dopisima ovjerenim i potpisanim od strane navedenih lokalnih samouprava osim potraživanja od opština Bar i Bijelo Polje i dijela potraživanja od Prijestonice Cetinje za koje nijesu prezentirani dokazi o usaglašavanju potraživanja. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze o preduzimanju aktivnosti na usaglašavanju potraživanja sa opštinama Bar, Bijelo Polje i Prijestonicom Cetinje.

3.7.3. Novčana sredstva na žiro računima

Revizijom je utvrđeno da je Partija u revidiranom periodu imala otvorene žiro račune za redovno poslovanje (račune za plaćanje u zemlji i devizni račun) žiro račun za potrebe izborne kampanje, kao i račune za biznis kartice.

Depoziti na žiro računima, sa stanjem na dan 01.01.2019. godine iskazani su u poslovnim knjigama subjekta revizije u ukupnom iznosu od 21.845,61€ a na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 15.479,06€ (na računima za redovno poslovanje depoziti iznose 1.199,49€, deviznom računu 65,29€ i na računima biznis kartica depoziti iznose 2.214,28€).

Stanje depozita evidentirano u poslovnim knjigama Partije, odgovara stanju iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banaka (bančini izvodi) na pomenute datume.

Partija je za potrebe izborne kampanje (lokalni izbori u Tuzima održani 2019. godine) otvorila posebni račun. Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da su za finansiranje troškova izborne kampanje na izborni račun uplaćena sredstva u iznosu od 3.024,53€ i to: izvršen je prenos sredstava shodno odluci nadležnog organa sa računa za redovno poslovanje Partije u iznosu od 2.850,00€ i uplata od opštine Tuzi u iznosu od 174,53€, dok su troškovi izborne kampanje ostvareni u iznosu od 2.871,24€. Izborni račun je zatvoren u Zakonom utvrđenom roku.

3.7.4. Biznis kartice

U postupku revizije je utvrđeno da je Partija dio troškova plaćala biznis karticama. Partija je kod Hipotekarne banke otvorila dva računa za plaćanje biznis karticama. Depoziti na navedenim računima na dan 01.01.2019. godine iznosili su 899,29€, a na dan 31.12.2019. godine iznosili su 2.214,28€.

Ovlašćena lica za plaćanje biznis karticama su Rukovodilac službe na ekonomsko-finansijske poslove i Rukovodilac IT sektora.

Revizijom je utvrđeno da je sa računa za redovno poslovanje Partije na račune za plaćanje biznis karticama prenešen iznos od 52.004,52€.

Biznis karticama plaćeni su sljedeći troškovi: troškovi oglašavanja i reklame putem društvenih mreža (Facebook i Google) u iznosu od 42.635,85€, troškovi avio karata u iznosu od 3.437,29€, troškovi smještaja i ishrane u inostranstvu u iznosu od 1.860,57 €, troškovi reprezentacije u inostranstvu u iznosu od 764,11€, troškovi goriva u iznosu od 418,22€, troškovi otkupa licence za reklamne svrhe u iznosu od 1.180,97€, troškovi nabavke kamkordera u iznosu od 357,03€ i troškovi provizije u iznosu od 35,51€. Navedeni troškovi se odnose na troškove redovnog poslovanja Partije.

3.7.5. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama iskazala obaveze sa stanjem na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 132.372,75€, a iste se odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 130.174,41€, obaveze za ugovorene naknade u iznosu od 2.060,34€ i poreske obaveze u iznosu od 138,00€.

Obaveze prema dobavljačima iskazane su po osnovu neplaćenih troškova reklame i propagande u iznosu od 66.484,53€, troškova reprezentacije u iznosu od 39.095,16€, troškova uređenja prostora u iznosu od 6.430,86€, troškova električne energije i goriva u iznosu od 3.894,15€, troškova zakupa u iznosu od 7.654,50€, troškova prevoza u iznosu od 1.391,90€, troškova ptt usluga u iznosu od 1.287,68€.
U postupku revizije su prezentirani Izvodi otvorenih stavki (IOS –obrasci) kojima je izvršeno usaglašavanje većeg dijela obaveza prema dobavljačima sa stanjem na dan 31.12.2019. godine.

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2019. godini sa računa za redovno poslovanje izvršila plaćanje obaveza iz 2018. godine u iznosu od 27.223,62€ koje su se odnosile na troškove izborne kampanje (troškovi usluga izrade i štampe reklamnog materijala, usluga oglašavanja; usluga reprezentacije, usluga tehničke realizacije skupova; nabavke goriva i usluga prevoza i ugovorenih naknada) što nije u skladu sa članom 18 tada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije je dužan da troškove izborne kampanje plaća u skladu sa članom 24, sada važećeg Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3.8. Bilans uspjeha

U konsolidovanom Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 818.803,00€, rashodi u iznosu od 719.653,00€ i finansijski rezultat tekuće godine (višak prihoda u odnosu na rashode) u iznosu od 99.150,00€.

3.8.1. PRIHODI

Partija je u 2019. godini u poslovnim knjigama evidentirala prihode u ukupnom znosu od 818.802,85€ i isti se odnose na prihode iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 499.409,08€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 305.104,05€, prihode od priloga u iznosu od 2.076,94€ i ostale prihode u iznosu od 12.212,78€.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2018. i 2019. godini:

rb	VRSTA PRIHODA	2018	% učešća	2019	% učešća	smanjenje/ povećanje u odnosu na prethodnu godinu
1	Prihodi iz Budžeta CG	491.145,00	61,27%	499.409,08	61,01%	8.264,08
2	Prihodi od budžeta lokalnih samouprava	266.116,00	33,20%	305.104,05	37,26%	38.988,05
3	Prihodi od priloga	8.430,00	1,05%	2.076,94	0,25%	-6.353,06
4	Ostali prihodi	35.901,00	4,48%	12.212,78	1,49%	-23.688,22
UKUPNO		**801.592,00**	**100,00%**	**818.802,85**	**100,00%**	**17.210,85**

Shodno prezentiranim podacima najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi iz Budžeta CG sa 61,01%, prihodi od lokalnih samouprava sa 37,26%, ostali prihodi sa 1,49% i prihodi od priloga sa 0,25%.
Od navedenih prihoda iznos od 818.628,32€ odnosi se na prihode za redovno poslovanje dok se iznos od 174,53€ odnosi na prihode za finansiranje troškova izborne kampanje za potrebe lokalnih izbora u Tuzima.

3.8.2. Prihodi iz budžeta Crne Gore

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz budžeta CG u iznosu od 499.409,08€ i isti se odnose na prihode za finansiranje redovnog rada Partije u iznosu od 462.509,08€ i prihode za finansiranje rada poslaničkog kluba u iznosu od 36.900,00€.

3.8.3. Prihodi od lokalnih samouprava

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 305.104,05€ od kojih se iznos od 304.929,52€ odnosi na prihode za finansiranje redovnog poslovanja, dok se iznos od 174,53€ odnosi na prihode za finansiranje izborne kampanje za lokalne izbore u Tuzima.

Revizijom je utvrđeno da se prihodi za finansiranje redovnog rada odnose na naplaćene prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 259.708,05€, dok se iznos od 45.221,47€ odnosi na obračunate a nenaplaćene prihode od lokalnih samouprava za 2019. godinu.

Prihodi u iznosu od 259.708,05€ evidentirani su po osnovu uplata od Glavnog grada i gradske opštine Tuzi i Golubovci u iznosu od 77.570,95€, opštine Bar u iznosu od 12.769,50€, opštine Berane u iznosu od 6.455,10€, opštine Bijelo Polje u iznosu od 5.219,12€, opštine Budva u iznosu od 52.185,84€, opštine Danilovgrad u iznosu od 8.358,02€, opštine Herceg Novi u iznosu od 20.250,00€, opštine Kolašin u iznosu od 9.605,08€, opštine Plav u iznosu od 129,72€, opštine Kotor u iznosu od 24.693,72€, opštine Mojkovac u iznosu od

4.637,84€, opštine Petnjica u iznosu od 679,39€, opštine Plužine u iznosu od 4.320,99€, opštine Pljevlja u iznosu od 24.099,90€, opštine Šavnik u iznosu od 2.419,20€ i opštine Žabljak u iznosu od 6.313,68€.

Osim naplaćenih prihoda od lokalnih samouprava, Partija je u poslovnim knjigama iskazala obračunate a nenaplaćene prihode iz 2019. godine u iznosu od 45.221,47€ a odnose se na prihode od opštine Kotor u iznosu od 650,00€, opštine Danilovgrad u iznosu od 759,82€, opštine Plav u iznosu od 1.538,17€, prijestonice Cetinje u iznosu od 9.609,04€, opštine Bar u iznosu od 3.360,00€, opštine Herceg Novi u iznosu od 18.700,00€, opštine Mojkovac u iznosu od 1.200,00€, opštine Berane u iznosu od 1.291,02€, opštine Pljevlja u iznosu od 2.190,90€ i opštine Bijelo Polje u iznosu od 5.922,52€.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava za finansiranje izborne kampanje za potrebe lokalnih izbora u Tuzima evidentirani su u iznosu od 174,53€ a isti su Partiji uplaćeni od strane opštine Tuzi po osnovu potvrđene izborne liste, 20% pripadajućih sredstava u iznosu od 99,73€ i po osnovu izbornog rezultata iznos od 74,80€.

3.8.4. Prihodi od priloga

Prihodi od priloga iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 2.076,94€ odnose se na uplatu fizičkog lica u iznosu od 100,00€ i na poklon putničkog automobila od strane fizičkog lica u iznosu od 1.976,94€. Partija je kao prihod evidentirala poklon vozila od fizičkog lica shodno Ugovoru o poklonu br 06/737 od 19.10.2018. godine i nalaza Instituta za transport d.o.o, br. 18940-9600/19 od 28.01.2019. godine, o procjeni vrijednosti navedenog vozila.

3.8.5. Prihodi od članarina

Partija je shodno članu 12 Zakona, donijela Odluku o oslobađanju članstva od plaćanja članarine za 2019. godinu, (br.03/869 od 23.12.2018. godine) te shodno tome Partija nije ostvarivala prihode po ovom osnovu u 2019. godini.

3.8.6. Ostali prihodi

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode u iznosu od 12.212,78€ po osnovu korektivnih knjiženja. Prihodi u iznosu od 8.106,59€ evidentirani su po osnovu umanjenja troškova amortizacije koji su u 2018. godini evidentirani u većem iznosu od stvarnih, dok su prihodi u iznosu od 4.106,13€ evidentirani po osnovu umanjenja obaveza prema dobavljačima zbog duplih knjiženja istih faktura. Za navedena korektivna knjiženja državnom revizoru prezentirano je Obrazloženje, br. 06/334 od 30.07.2020. godine.

3.9. TROŠKOVI

Partija je u 2019. godini ostvarila troškove u ukupnom iznosu od 719.651,99€ i isti se odnose na: troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 15.272,12€, troškove goriva i energije u iznosu od 34.535,90€, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 6.210,01€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 161.130,61€, troškove ugovorenih

naknada u iznosu od 60.463,93€, ostale lične rashode u iznosu od 31.205,17€, troškove usluga prevoza u zemlji u iznosu od 16.930,38€, troškove komunalnih usluga u iznosu od 3.699,13€, troškove zakupnina u iznosu od 65.190,00€, troškove reklame i propagande u iznosu od 202.786,34€, troškove publikacija u iznosu od 4.739,19€, troškove uređenja poslovnog prostora u iznosu od 33.203,33€, troškove amortizacije u iznosu od 17.708,88€, troškove reprezentacije u iznosu od 41.408,18€, troškove premija osiguranja u iznosu od 1.295,14€, troškove platnog prometa u iznosu od 1.675,22€, troškove poreza na promet putničkog vozila u iznosu od 9.065,26€, troškove pomoći i donacija u iznosu od 5.384,25€, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 4.106,31€, troškove kamata u iznosu od 2.764,52€ i troškove iz prethodne godine u iznosu od 887,82€.

Tabelarni pregled troškova ostvarenih u 2018. i 2019. godini:

RB	konto	NAZIV KONTA	2018	% učešća	2019	% učešća	povećanje smanjenje
1	512	Troškovi kancelarijskog materijala	11.930,02	1,60%	15.272,12	2,12%	3.342,10
2	513	Troškovi elektricne energije,goriva	40.911,11	5,47%	34.535,90	4,80%	-6.375,21
3	514	Troskovi odrzavanja osnovnih sredstava	7.110,64	0,95%	6.210,01	0,86%	-900,63
4	520 i 521	Troškovi neto zarada	161.931,24	21,66%	161.130,61	22,39%	-800,63
6	522 i 525	Troskovi naknada po ugovoru o djelu	66.392,00	8,88%	60.463,93	8,40%	-5.928,07
8	529	troškova smještaja i ishrane na službenom putu	18.453,87	2,47%	31.205,17	4,34%	12.751,30
9	531	Troškovi usluga prevoza u zemlji	25.908,60	3,46%	16.930,38	2,35%	-8.978,22
10	532	Troskovi komunalnih usluga	2.993,80	0,40%	3.699,13	0,51%	705,33
11	533	Troškovi zakupa posl.prostora za izbore	59.317,09	7,93%	65.190,00	9,06%	5.872,91
12	535	Troškovi reklame i propagande	238.724,75	31,93%	202.786,34	28,18%	-35.938,41
13	536	Troškovi istraživanja javnog mnjenja	1.361,25	0,18%	0,00	0,00%	-1.361,25
14	537	Troskovi pretplate na novine i elektronske publikacije	2.963,19	0,40%	4.739,19	0,66%	1.776,00
15	539	Troskovi uredjenja prostora	18.991,08	2,54%	33.203,33	4,61%	14.212,25
16	540	Troškovi amortizacije	18.963,83	2,54%	17.708,88	2,46%	-1.254,95
17	550	Troškovi advokatskih i notarskih usluga	5.464,17	0,73%	63,16	0,01%	-5.401,01
18	551	Troškovi reprezentacije	37.279,40	4,99%	41.335,02	5,74%	4.055,62
19	552	Troškovi premije osigurajnja	512,40	0,07%	1.295,44	0,18%	783,04
20	553	Troškovi platnog prometa u zemlji	2.340,00	0,31%	1.675,22	0,23%	-664,78
21	555	Troškovi poreza na promet putnickog vozila	10.871,81	1,45%	9.065,26	1,26%	-1.806,55
22	557	Troskovi sponzorstva, pomoći i donacija	5.070,66	0,68%	5.384,25	0,75%	313,59
23	559	Drugi nematerijlani troškovi	4.559,11	0,61%	4.106,31	0,57%	-452,80
24	562	Rashodi kamata po kreditima	4.983,79	0,67%	2.764,52	0,38%	-2.219,27
25	579	Troškovi iz prethodne godine	692,72	0,09%	887,82	0,12%	195,10
		UKUPNO	**747.726,53**	**100,00%**	**719.651,99**	**100,00%**	**-28.074,54**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zarada i ugovorenih naknada sa 30,79%, troškovi reklame i propagande sa 28,18% i sl.

3.9.1. Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala (konto 512)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama, u iznosu od 15.272,12€, odnose se na: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 13.460,41 € (toneri za štampače, memorijske kartice, adapteri, externi hard diskovi, fleš memorije, vizit karte i ostali potrošni kancelarijski materijal) i troškove sitnog inventara u iznosu od 1.811,41€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumenovani osim troskova kancelarijskog materijala u iznosu od 385,19€ i troškova sitnog inventara u iznosu od 170,38€. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio fakture, kojim je dokumentovao navedene troškove.

3.9.2. Troškovi električne energije i goriva (konto 513)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 34.535,90€, odnose se na troškove električne energije u iznosu od 6.505,23€ i troškove goriva u iznosu od 28.030,67€.

Troškovi električne energije su dokumentovani fakturama dobavljača osim iznosa od 398,38€ koji je obračunat i evidentiran shodno Ugovoru o zakupu poslovnog prostora (broj 06/790 od 15.11.2017. godine).

Troškovi goriva dokumentovani su fakturama dobavljača, osim iznosa od 5.775,15€ za koji nijesu u postupku revizije prezentirane fakture. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio fakture, kojim je dokumentovao navedene troškove.

Takođe je utvrđeno da uz fakture nijesu priloženi fiskalni računi, a za dio troškova u iznosu od 15.681,63€ ni nalozi Direktora Partije o utrošku goriva, sa podacima o licu koje je koristilo gorivo, registraciji vozila, kao i o dozvoljenom utrošku goriva kako je to predviđeno Internim pravilom o potrošnji goriva u službene svrhe Partije kojim je predviđeno da se korišćenje goriva za službene potrebe odobrava nalogom Direktora i da se troškovi goriva pravdaju fiskalnim računima. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze o dokumentovanju navedenih troškova u skladu sa Internim pravilom.

3.9.3. Troškovi održavanja osnovnih sredstava (konto 514)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 6.210,01€ odnose se na troškove održavanja osnovnih sredstava, i to održavanje vozila u iznosu od 4.937,09€ i održavanje drugih osnovnih sredstava u iznosu od 1.272,92 €. Navedeni troškovi su dokumentovani.

3.9.4. ZAPOŠLJAVANJE I ZARADE

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije, br. 03/638 od 07.11.2016. godine za obavljanje poslova u Stručnoj službi i poslova u opštinskim odborima je sistematizovano 57 radnih mjesta sa 63 izvršioca. Pored izvršilaca čija su radna mjesta utvrđena Pravilnikom, status zaposlenih shodno Statutu Partije mogu zasnovati i imenovana i izabrana lica koja ostvaruju naknadu shodno Pravilniku o poslovima i kriterijumima za isplatu plata odnosno naknada za izabrane i imenovane funkcionere.

Predsjedništvo Partije je donijelo Pravilnik o dopuni Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, br 03/85-1 od 28.02.2019. godine, kojim je sistematizovano još 5 radnih mjesta sa 6 izvršilaca.

Revizijom je utvrđeno da je u Partiji na početku 2019. godine bilo zaposleno 18 lica, da je tokom 2019. godine zasnovalo radni odnos 5 lica dok je za 6 lica prestao radni odnos (istekom ugovora zaključenog na određeno vrijeme za 2 lica i putem sporazumnog prestanka radnog odnosa za 3 lica) tako da je na kraju 2019. godine broj zaposlenih u Partiji bio 17.

U toku 2019. godine u Partiji je zasnovalo radni odnos 5 lica i to 2 lica kao imenovana lica shodno Odluci predsjednika Partije o imenovanju portparola i Odluci OO Mojkovac o izboru Sekretara OO, dok su 3 lica zaposlena putem javnog oglašavanja shodno Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Navedena lica su zaposlena na sistematizovanim radnim mjestima na određeno vrijeme i sa istima su zaključeni ugovori o radu.

Pravni osnov isplate zarada zaposlenih utvrđen je ugovorima o radu koji su usklađeni sa opštim propisima o radu a personalni dosijei novozaposlenih lica sadrže svu potrebnu dokumentaciju. U postupku revizije metodom uzorka, izvršena je provjera pojedinačnih obračuna i utvrđeno je da se zarade obračunavaju u skladu sa važećom zakonskom i drugom regulativom.

3.9.5. Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (konto 520 i 521)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 161.130,62€ odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 91.653,60€, troškove otpremnine u iznosu od 6.000,00€, troškove poreza na zarade u iznosu od 12.792,73€, troškove doprinosa na teret zaposlenog u iznosu od 32.920,47€, troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 13.053,70€, troškove doprinosa Fondu rada u iznosu od 274,42€ i troškove doprinosa za lica sa invaliditetom u iznosu od 574,50€. Osim navedenih, na ovom kontu su evidentirani i troškovi poreza na isplaćene ugovorene naknade u iznosu od 3.861,20€.

Troškovi otpremnina u iznosu od 6.000,00€ odnose se na isplaćene neto otpremnine za 3 zaposlena: u iznosu od po 2.000,00€. Otpremnine su isplaćene shodno zaključenim sporazumima o prestanku radnog odnosa sa zaposlenima u kojim je definisano da poslodavac primjenjujući odredbe Zakona o radu (u slučaju sporazumnog prestanka radnog odnosa poslodavac može zaposlenom isplatiti otpremninu). Troškove otpremnina nije trebalo evidentirati na ovo konto već na konto 529-ostali lični rashodi.

- **Subjekt revizije treba da, sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**

U postupku revizije je utvrđeno da je Partija za isplaćenu otpremninu za 1 zaposlenog obračunala i isplatila poreske obaveze dok na iznos otpremnina za 2 zaposlena nijesu obračunate i isplaćene poreske obaveze u iznosu od 395,60€.

Takođe je utvrđeno da je Partija shodno Pravilniku o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, dostavljala IOPPD obrasce nadležnom poreskom organu za 2019. godinu.

3.9.6. Troškovi ugovorenih naknada (k-to 522 i k-to 525)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 60.463,90€ odnose se na neto naknade po ugovorima o djelu u iznosu od 32.685,90€, neto naknade isplaćene izabranim funkcionerima Partije u iznosu od 23.900,00€ i neto naknade po ugovoru o zastupanju (za advokatske usluge) u iznosu od 3.878,00€.

Ugovorene naknade u iznosu od 32.685,90€ isplaćene su shodno zaključenim ugovorima o djelu sa fizičkim licima za obavljanje sljedećih poslova: predavanje u vezi sa korišćenjem socijalnih mreža, usluge fotorafisanja, prevođenje dokumenata, izvođenje muzičke numere na kongresu, pomoć u organizaciji sastanaka, sjednica Odbora Glavnog grada, sređivanje partijske dokumentacije i pakovanje materijala za potrebe organizacije opštinskih konvencija Partije, konsultantske usluge u oblasti finansija, edukacija članova Stručne službe za audio i video snimanje, fotografisanje i obradu materijala, sređivanje partijske dokumentacije u susret kongresu, usluge promotivne kampanje za youtube oglašavanje, pomoć u organizaciji održavanja konvencija i svečane sjednice GO Partije, naknada za troškove organizacije partijskog druženja OO, organizacija druženja mladih, profesionalno spikersko čitanje tekstova, izvještaja i informacija, ukrašavanje i pakovanje poklona za potrebe protokola Partije, logistička podrška u ostvarivanju programskih ciljeva, digitalni marketing-informisanje o sprovođenju partijskih aktivnosti, obuka za korišćenje programa grafičkog dizajna, priprema za štampu propagandnog materijala, pakovanje reklamnog materijala, profesionalno šminkanje za potrebe performansa, izrada suvenira (drvene kućice) za potrebe protokola Partije, sređivanje i čišćenje prostora kancelarija OO i dr. Partija je ugovore o djelu zaključila sa 51 fizičkim licem sa angažovanjem jednokratno - do završetka ugovorenog posla ili na period od četiri do dvanaest mjeseci.

Izvršiocima su isplaćivane neto naknade u iznosima od 50,00€ do 2.660,00€ zavisno od predmeta ugovora (vrste posla) i perioda angažovanja.

Naknade u iznosu od 23.900,00€ isplaćene su za tri izabrana funkcionera Partije. Naknade su isplaćene shodno Pravilniku o poslovima i kriterijumima za isplatu plata, odnosno naknada za izabrane funkcionere (br. 03/455-1, od 07.07.2017. godine) i odlukama Predsjednika Partije o izboru funkcionera i Direktora Partije o određivanju naknade za rad u mjesečnim iznosima od 500,00€ do 700,00€ zavisno od funkcije koju obavljaju.

Troškovi u iznosu od 3.878,00€ odnose se na neto naknade po ugovoru o zastupanju (za advokatske usluge) zaključenim sa fizičkim licem za poslove zastupanja Partije u pravnim poslovima pred sudovima, državnim organima i trećim licima, na neodređeno vrijeme (mjesečna neto naknada iznosi 400,00€).

Sve naknade su plaćene sa računa za redovno poslovanje, osim iznosa od 2.340,00€ koji je plaćen sa deviznog žiro računa.

Na ugovorene naknade obračunate su i plaćene poreske obaveze, državnom revizoru su prezentirani dokazi o radno pravnom statusu za angažovana lica.

Uvidom u imovinske kartone javnih funkcionera dostupne na sajtu Agencije za sprječavanje korupcije nije se sa sigurnošću moglo utvrditi da li je jedan

javni funkcioner koji je primao naknadu po osnovu angažovanja u Partiji (za advokatske usluge) prijavio prihode ostvarene po ovom osnovu, dok su dva funkcionera prijavila prihode ostvarene po ovom osnovu.

3.9.7. Ostali lični rashodi i naknade (k-to 529)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 31.205,17€ odnose se na troškove prevoza u iznosu od od 23.502,56€ i troškove smještaja i ishrane na službenom putu u iznosu od 7.702,61€.

Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 23.502,56€ odnose na troškove prevoza u zemlji u iznosu od 19.316,77€, troškove avio prevoza u iznosu od 3.644,49€ i troškove trajekta, autoceste, parkinga i tunela u iznosu od 541,30€.

Troškovi prevoza u zemlji odnose se na prevoz članova i aktivista Partije radi učešća na izbornim konvencijama u opštinskim odborima, organizovanja drugog kongresa Partije i protesnim šetnjama. Navedeni troškovi su pravdani fakturama prevoznika na kojima je naznačena relacija prevoza.

Troškovi avio prevoza u iznosu od 3.644,49€ odnose se na troškove kupovine avio karti i isti su pravdani elektronskim avio kartama ili e-mail rezervacijama a plaćani su biznis karticama.

Troškovi u iznosu od 541,30€ odnose se na troškove parkinga, korišćenja autoceste u inostranstvu, pretplate za korišćenje tunela, trajekta, dokumentovani su računima dobavljača i fiskalnim računima. Iznos od 100,80€ odnosi se na ino troškove (korišćenje autoceste), plaćene biznis karticom, a pravdane fiskalnim računima.

Troškovi u iznosu od 7.702,61€ odnose se na troškove smještaja i ishrane u zemlji u iznosu od 5.842,04€ i u inostranstvu u iznosu od 1.860,57€. Troškovi smjestaja u zemlji dokumentovani su fakturama dobavljača, na većini je naznačeno na koga se odnose troškovi ili za koji broj lica, dok su troškovi smještaja u inostranstvu pravdani fakturama uz fiskalne račune ili elektronskim rezervacijama smještaja. Ino troškovi smještaja plaćeni su biznis karticom. U postupku revizije na osnovu prezentirane dokumentacije nije utvrđeno da je vršena isplata dnevnica po osnovu putovanja u inostranstvo.

U postupku revizije za putovanje u inostranstvo po kojem su ostvareni troškovi u iznosu od 5.605,86€, koji se odnose na troškove avio karata, troškove putarine i troškove smještaja i ishrane nijesu prezentirani putni nalozi za službeno putovanje, a na osnovu druge prezentirane dokumentacije nije se moglo utvrditi da li se radi o službenom putovanju. Shodno članu 11 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru kao jedinom važećem propisu koji reguliše oblast službenih putovanja prije odlaska na službeni put izdaje se putni nalog koji sadrži ime lica koje se upućuje na službeni put, svrha putovanja, naziv države i mjesta u koje putuje, vrijeme polaska i povratka odnosno trajanje službenog puta, kategorija hotela i vrsta prevoza koje će to lice koristiti i način obračuna troškova putovanja**.** Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze (putne naloge i Izvještaje sa službenih putovanja) o pravdanju troškova službenih putovanja u skladu sa navedenom Uredbom.

3.9.8. Troškovi mobilne i fiksne telefonije (k-to 531)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 16.930,38€ odnose se na troškove fiksne, mobilne telefonije, interneta, kablovske televizije i elektronske dopune mobilnih telefona u iznosu od 16.471,24 € i troškove špedicije u iznosu od 459,15€. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani. Partija je unutrašnjim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na plaćanje navedenih troškova na teret sredstava Partije.

3.9.9. Troškovi komunalnih usluga (k-to 532)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 3.699,13€, odnose se na troškove komunalnih usluga i vode u iznosu od 1.515,51€ I troškove održavanja poslovnih prostora, održavanja vozila i druge opreme u iznosu od 2.183,62€. Navedeni troškovi su dokumentovani**.**

3.9.10. Troškovi zakupa poslovnih prostorija (k-to 533)

Trošovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 65.190,00€ odnose se na troškove zakupa poslovnih prostora i zakupa objekata za stanovanje u iznosu od 62.556,00€ (za potrebe izborne kampanje odnosi se iznos od 300,00€) i troškove zakupa sala u iznosu od 2.634,00€. Revizijom je utvrđeno da se troškovi u iznosu od 60.936,00€ odnose na zakup poslovnih prostora za potrebe opštinskih odbora u Podgorici, Nikšiću, Danilovgradu, Bijelom Polju, Kolašinu, Mojkovcu, Andrijevici, Pljevljima, Beranama, Golubovcima, Baru, Kotoru, Herceg Novom, Žabljaku, Rožajama, Plavu, Petnjici, Cetinju, Ulcinju i Šavniku. Troškovi su plaćeni shodno zaključenim ugovorima, mjesečna zakupnina je iznosila od 60,00 do 760,00€. Troškovi u iznosu od 1.320,00 € odnose se na troškove zakupa stambenih objekata za potrebe dva zaposlena u Partiji, isplata ovih troškova je vršena shodno ugovorima o zakupu i Odluci br. 06/383 od 22.07.2019.).

Revizijom je utvrdjeno da je ugovoreni rok kod većine ugovora o zakupu istekao, i da isti nisu produžavani, već je prećutno nastavljeno korišćenje poslovnih prostorija. Takođe je konstatovano da su pojedini ugovori ovjeravani kod nadležnog organa sa zakašnjenjem, odnosno nakon isteka ugovorenog roka, kao i da dva ugovora o zakupu (za poslovni i stambeni prostor u Podgorici) nijesu ovjerena od strane nadležnog organa.

- **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu stambenog i poslovnog prostora zaključuje i ovjerava u skladu sa odredbama člana 629 i člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**

Partija je za potrebe organizovanja partijskih skupova i Kongresa, na ime zakupa sala isplatila troškove u iznosu od 2.634,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

3.9.11. Troškovi reklame i propagande (k-to 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 202.786,34€ odnose se na troškove reklame i propagande. Od navedenih troškova na troškove redovnog poslovanja odnosi se iznos od 200.275,64€, dok se na troškove izborne kampanje odnosi iznos od 2.510,70€.

Troškovi reklame i propagande u iznosu od 200.275,64€ odnose se na: troškove medijskog predstavljanja Partije (emitovanje reklamnih političkih spotova i čestitki povodom praznika na RTV i slično) u iznosu od 24.340,10€, troškove izrade, štampe i distribucije reklamnog materijala i brendiranja poslovnih prostorija (flajeri, štampanje kongresnih dokumenata, brošura, opremanje reklamnim materijalom kongresne sale, zidni satovi, plakati, zastavice, naručivanje muzičkih matrica i sl.) u iznosu od 89.809,96€, troškove oglašavanja i reklame u štampanim medijima (objave pr tekstova, političkih reklama i sl.) u iznosu od 39.102,76€, troškove promocije Partije na društvenim mrežama (facebook) u iznosu od 33.902,85€, google oglašavanje u iznosu od 8.719,97€, konsalting i vođenje oglasnih kampanja na youtube mreži u iznosu od 3.600.00€ i izvođenje plesne i muzičke tačke na Kongresu u iznosu od 800,00€.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi medijskog predstavljanja dokumentovani fakturama dobavljača i ugovorima o poslovnoj saradnji i pružanju marketinških usluga, troškovi facebook oglašavanja pravdani su izvještajima sa facebooka o izvršenim oglašavanjima, troškovi google oglašavanja štampanim potvrdama o izvršenim google plaćanjima, oglasne kampanje na youtubu dokumentovane su mjesečnim fakturama dobavljača i ugovorom o konsaltingu.

Troškovi reklame i propagande za potrebe izborne kampanje za lokalne izbore u Tuzima u iznosu od 2.510,70€ odnose se na zakup bilborda u iznosu od 1.270,50€, troškove izrade, štampe i distribucije reklamnog materijala (zastavica, programa Partije, flajeri i koverte) u iznosu od 848,16€ i kupovinu dijela za dron u iznosu od 392,04€. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama dobavljača.

3.9.12. Troškovi pretplate na novine i elektronske časopise (k-to 537)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.739,19€ odnose se na troškove pretplate na dnevnu štampu i troškove pretplate na elektronske publikacije. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, osim iznosa od 149,80 € koji je pravdan profakturom. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio fakturu, kojom je dokumentovao navedene troškove.

3.9.13. Troškovi usluga (k-to 539)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 33.203,33€, odnose se na troškove uređenja prostora, u iznosu od 5.098,27 €, troškove tehničke realizacije skupova u iznosu od 24.342,78€ (od kojih se na troškove rentiranja bine, ozvučenja rasvjete prilikom organizacije II Kongresa Partije

odnosi iznos od 12.402,50€, a na troškove rentiranja opreme prilikom organizacije skupova, iznos od 11.640,28€) i troškove drugih usluga (obezbjeđenja tokom skupova, kopiranja i štampanja materijala, održavanja opreme, oglašavanja i sl.) iznos od 3.762,28€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

3.9.14. Troškovi amortizacije (k-to 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 17.708,88€, odnose se na troškove amortizacije stalne imovine partije za 2019. godinu.

3.9.15. Troškovi reprezentacije (k-to 551)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 41.335,02€, odnose se na troškove reprezentacije od kojih se na troškove reprezentacije u inostranstvu odnosi znos od 764,12 € koji su plaćeni biznis karticom.

Troškovi reprezentacije su iskazani po osnovu ugostiteljskih usluga, nabavke hrane i pića u maloprodajnim objektima, kao i nabavke sredstava higijene kao i usluga smještaja. Troškovi smještaja su evidentirani na ovom kontu u iznosu od 2.423,10€ a iste je trebalo evidentirati na konto 529-ostali lični rashodi.

Revizorima je utvrđeno da je Partija internim Pravilnikom broj 03/85-2 od 28.02.2019. godine utvrdila ko ima pravo na reprezentaciju u Partiji i za koje svrhe, takođe je utvrđeno da se odlukom Direktora može odobriti pravo na troškove reprezentacije na teret sredstava Partije. Na osnovu prezentirane dokumentacije, nije se moglo za veći dio troškova utvrditi svrha kao ni da li su reprezentaciju koristila lica čije je pravo utvrđeno važećim Pravilnikom.

- **Subjekt revizije treba da troškove reprezentacije ostvaruje i dokumentuje na način kako je to utvrđeno Internim pravilnikom o korišćenju sredstava za reprezentaciju.**

3.9.16. Troškovi premije osiguranja (k-to 552)

Troškovi evidntirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.295,44€ odnose se na troškove registracije vozila. Troškovi registracije iskazani su po osnovu registracije četiri vozila koja su korišćena u službene svrhe. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

3.9.17. Troškovi platnog prometa (k-to 553)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.675,00€. odnose se na troškove bankarske provizije po osnovu finansijkih transakcija izvršenih u zemlji i inostranstvu kao i na troškove održavanja biznis kartica.

3.9.18. Troškovi poreza (k-to 555)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama, u iznosu od 9.065,26€, odnose se na: troškove poreza na promet polovnog putničkog vozila u iznosu od 96,85€, troškove poreza za zakup poslovnih prostorija u iznosu od 4.304,38€;

troškove carinjenja prilikom uvoza robe iz inostranstva u iznosu od 1.689,45€; troškove prireza na porez za zakup poslovnih prostora u iznosu od 551,59€; troškove prireza na porez na zarade i naknade u iznosu od 1.861,29€; troškove prireza na poreze na naknade po ugovorima o djelu u iznosu od 559,70€.

Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

3.9.19. Troškovi sponzorstava, pomoći i donacija (k-to 557)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 5.384,25€ odnose se na troškove sponzorstva i donacija u iznosu od 1.850,00€, troškove protokolarnih poklona u iznosu od 2.330,81€ i troškove pomoći u iznosu od 1.2013,44€. Revizijom je utvrđeno da su troškovi pomoći i sponzorstava adekvatno dokumentovani.

3.9.20. Ostali nematerijalni troškovi (k-to 559)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.106,31€ odnose se na: troškove vještačenja i taksi, troškove cvjetnih aranžmana, troškove prinudne naplate i druge nematerijalne troškove. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi adekvatno dokumentovani.

3.9.21. Rashodi kamata po kreditima (562)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.764,52€ odnose se na troškove kamata po Ugovoru o dugoročnom kreditu, od 14.02.2017. godine, kao i na troškove zatezne kamate zbog kašnjenja otplate kredita. Navedeni kredit je otplaćen u cjelosti u 2019. godini.

3.9.22. Troškovi iz predhodne godine (579)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 887,82 € odnose se na troškove iz 2018. godine (troškovi električne energije, špedicije i usluge carinjenja troškove vodovoda i kanalizacije, troškove reklame).

Revizijom je utvrđeno da dio navedenih troškova u iznosu od 542,89€, nije adekvatno dokumentovan.

- **Subjekt revizije evidentiranje svih troškova treba da vrši na osnovu adekvatne dokumentacije shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske Crne Gore za 2018. godinu utvrđene su određene nepravilnosti i date preporuke za otklanjanje istih i to:

1. **Subjekt revizije shodno članu 18 Zakona treba da u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje otvori posebni račun za svaku potvrđenu izbornu listu.**
2. **Subjekt revizije treba da izvrši zatvaranje izbornog žiro računa u roku koji je utvrđen odredbama člana 18-a Zakona.**
3. **Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja uskladi sa odredbama člana 13 Zakona.**
4. **Subjekt revizije je, shodno članu 18 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, dužan da troškove izborne kampanje plaća sa računa koji je otvoren za te namjene.**
5. **Subjekt revizije je dužan da sve poslovne transakcije evidentira u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva i da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske Crne Gore utvrđeno je da je Partija realizovala preporuke broj 2 i 3, djelimično je realizovala preporuku broj 5, nije realizovala preporuku broj 4, dok se relizacija preporuke broj 1 nije mogla provjeriti jer u 2019. godini su održani izbori samo u jednoj opštini.

Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević